

Alcedo

December 2012 Nr 3 Årg 34

Örkelljungabygdens Natur

Innehåll

Vinterns och vårens program	sid 3
Exkursioner	sid 6
Granen står så grön och grann i stugan...	sid 10
Höstens fågelobsar	sid 12
Lappuggla - en ny art för kommunen	sid 15
Stjärtanden i Örkelljunga kommun	sid 16
Vinterfåglar in på knuten	sid 17
Plocka svamp - mitt i vintern?	sid 18
Naturskyddsföreningen och skogs nätverket	sid 20
Tjäderskogar och orrmyrar	sid 22
Skogsdebatt i Jönköping den 1 oktober	sid 30
Julpristävling	sid 34

Det ser ut att bli en vit jul i år. Med snö alltså... Även om marken är dold så finns det saker att se, uppleva och upptäcka. Försök bestämma en vinterståndare som sticker upp. Eller bekanta dig med knoppar på träd och buskar. De flesta anläggs under höst och vinter för att ligga i startgroparna när våren kommer. Upptäck skilnaderna mellan till exempel bok, ek och lind. Eller hägg och hassel.

En gnistrande vinterdag längs Pinnån är en upplevelse. Isformationer i vattnet, spår i snön, en strömstare som dyker från iskanten. De finaste naturupplevelsorna finns inte på TV eller i fjärran länder. De finns här, runt om kring oss. Bara vi öppnar ögon och öron. Ta vara på ledigheten. Carpe Diem!

Redaktionen

Redaktionen

Janne Johansson, Ingas väg 7, Ö. Ringarp, 286 91 Örkelljunga,
0435-501 31, e-post: janne_ringarp@telia.com
Perry Vigelsbo, Ängelholmsvägen 49, 286 36 Örkelljunga,
0435-510 58, e-post: vigelsbo@telia.com
Leif Sigbo, Bjäregatan 3, 286 31 Örkelljunga, 0435-522 32
e-post: leif.sigbo@telia.com

Nästa nummer av **Alcedo** utkommer i maj. Manusstopp 30/4.

Omslagsbild framsida: *Isskulptur* (Foto: Perry Vigelsbo)

baksida: *Klibbticka* (Foto: Perry Vigelsbo)

Vinterns och vårens program

- 26/12 Onsdag. Annadag jul.** Bjärekretsen har gjort annandagen till en traditionsfyllt exkursionsdag ut till **Hallands Väderö**. Missa inte att uppleva denna säregna ö under en säregen årstid. Fika, kängor och varma kläder är en stor fördel. Båten avgår från Torekov kl. 09.45 med återkomst ca kl. 14.00. Samling vid Netto kl. 08.30 för samäkning.
Ansvarig Eva Persson
- 20/1 Söndag. Fågelexkursion i hemtrakten.** Denna förhoppningsvis vintriga dag bekantar vi oss med det kvarblivande fågellivet i någon ännu ej bestämd del av Örkelljunga kommun. Samling vid Netto kl. 09.00.
Ansvarig Björn Herrlund
- 21/1 Måndag. Föreläsningsserie I: *Det skånska kulturlandskapet*.** Föreläsning av Urban Emanuelsson, växtekolog och initierad naturvårdare. Urban var den drivande kraften i uppbyggandet av institutionen *Centrum för biologisk mångfald* i Uppsala. En mycket inspirerande och spännande föreläsning väntar den som kommer till föreläsningssalen. Start kl. 19.00 i Församlingshemmet. Inträde 20 kr.
Ansvarig Janne Johansson
- 4/2 Måndag. Föreläsningsserie II: *Äran, makten och (h)ärligheten*.** Föreläsning av Sverker Oredsson, mångkunnig professor med historia som specialitet. Sverker har djup förtrogenhet med både nutida och gångna tiders historiska skeden. Han har skrivit böcker om Gustav II Adolf, om nazistiska strömningar i Sverige under andra världskriget m.m. Han har sina rötter i en lågkyrklig tradition. Start kl. 19.00 i Församlingshemmet. Inträde 20 kr. *Ansvarig* Janne Johansson
- 7/2 Torsdag. Föreningens 51:a årsmöte** hålls denna dag i Utbildningscentrums lokaler. En sevärd bildföreläsning kommer att följa på det traditionella årsmötet. Vem bildvisaren blir är ännu höljt i visst dunkel. Samling kl. 18.30. *Ansvariga* Styrelsen
- 18/2 Måndag. Föreläsningsserie III: *Lokal naturvårdshistoria - att vilja eller inte vilja?!*** Janne Johansson föreläser och kåserar om Örkelljunga och naturvården. Han ger sin egen syn på den ibland glädjesamma, ibland starkt sorgesamma historien, följetongen. Start kl. 19.00 i Församlingshemmet. Fritt inträde. *Ansvarig* Zigge
- 24/2 Söndag. Rovfåglar vid Bjärekusten.** Att vintertid ge sig ut i ett övervintrande landskap är alltid spännande. Oberoende av om snön ligger djup eller om skånevintern visar sitt blötfuktiga ansikte. Fåglar i form av

örnar, vråkar, gäss och korpar brukar visa upp sig. Samling vid Netto kl. 09.00. Glöm inte fika! *Ansvarig* Björn Herrlund

- 14/3 Torsdag. Skymningsvandring i Lärkesholm, grillning.** Skymningsvandring - kvällsljud i naturen. Vad hör man då det skymmer? Vad ser man? Häng med! Vi träffas vid Netto kl. 18.00. Ta med pannlampa/ficklampa. På slutet tänder vi en liten eld. Vi kanske grillar en korv. *Ansvariga* Pär & Birgit Svensson 54475, pergit@telia.com
- 6/4 Lördag. Fagning av ängen i Spångabygget.** Varje vår brukar vi ta på oss stövlarna och vandra runt och plocka nedfallna grenar m.m. på ängen i Spångabygget. Tag gärna med en busksax. Samling vid Netto kl. 09.00. *Ansvariga* Bengt Gillenius & Janne Johansson
- 14/4 Söndag. Flinka sjö. Retroexkursion.** Som bekant firade vi under året föreningens 50-årsdag på flera sätt. Vi bjuder nu några månader in på det nya halvseklet nya och gamla medlemmar på en spännande vandring kring Flinka sjö. Denna lilla, igenväxta fågellokal utgjorde vid föreningens start en stark, glädjande dragningskraft på den tidens ungdomar med inspiratorn Kjell som primus motor. Alla tar med sig egen matsäck, stövlar och kikare. Samling vid Netto kl. 09.00. *Ansvariga* Janne Johansson & Zigge
- 21/4 Söndag. Stensmyr.** En myrvandring är alltid ett måste när man bor i en kommun som vår. Det här året tänker vi vandra runt på och kring Stensmyr tillsammans med *Värsjö byalag*. Det kommer att handla om både natur, kultur och rikligt med historiebrättande. Samling 09.00 vid Netto. *Ansvarig* Janne Johansson
- 5/5 Söndag. Hammarsjön.** En programpunkt som ständigt återkom under föreningens första två-tre årtionden var ett tidigt morgonbesök vid Håslövs ängar. Denna del av Kristianstad Vattenrike brukar så här års uppvisa ett rikt fågelliv i form av vadare, gäss och småfågel. Samling vid Netto redan kl. 04.00. Dubbel fika, stövlar och kikare. *Ansvariga* Lennart Persson & Björn Herrlund
- 12/5 Söndag. Zigge-exkursion.** Denna gång besöker vi ett icke förutbestämt floraområde. Vi får helt enkelt se vad Zigge har i luppen. Samling vid Netto kl. 08.00. *Ansvarig* Zigge
- 19/5 Söndag. Minnenas trädgård.** Vi besöker den kände dendrologen och trädgårdsmannen Tor Nitzelius säregna trädgård uppe på Hallandsåsen. Hans son har lovat guida oss. *Tor Gustaf Nitzelius* (1914 - 1999), var intendent och t.f. prefekt vid Botaniska trädgården i Göteborg och började 1966 skapa den trädgård som han långt senare kom att kalla Minne-

nas Trädgård. Han köpte då den gamla byskolan med tillhörande skolgård och köksträdgård som ligger i byn Fladalt på Hallandsåsen. Vi samlas vid Netto kl. 10.00. *Ansvarig* Janne Johansson

- 30/5 Torsdag. Räffelletning på Ringåsen.** Isräfflor är det tänkt att vi gemensamt ska söka efter på Ringåsen. Du följer väl med? Tänk att leta efter spår ända från istiden! Spännande. Vi samlas längs vägen ner till Renningsverket kl 18.00. Tålig klädsel och en kvällsfika rekommenderas. Vi hoppas även kunna se annat som naturen kan uppvisa. *Ansvariga* Birgit & Pär Svensson 544 75, pergit@telia.com
- 5/6 Onsdag. Naturnatt.** Under försommarens trolska skymningstimmar försöker vi uppleva vad förnatten har att erbjuda av ljud och stämning. Vi hoppas på att få höra enkelbeckasin, vattenrall och kanske framförallt den säregna ”spinnrocken”, myrens, hyggets eller ledningsgatans nattskärta. Stövlar. Samling vid Netto kl. 21.00. *Ansvarig* Björn Herrlund
- 16/6 Söndag. De vilda blommornas dag.** I år är det elfte gången som detta samarrangemang kring Nordens växtvärld genomförs. Vi återkommer med detaljer. *Ansvarig* Zigge
- 27/6 Torsdag. Cykling med Lennart.** Vår återkommande cykelexpedition genomförs som vanligt i Perssons regi. Mer detaljer i nästa nummer av Alcedo. *Ansvarig* Lennart Persson

Boka in dessa datum i din almanacka! Hoppas att vi ses på i alla fall några av de olika programpunkterna! Inga förkunskaper krävs och du behöver inte heller vara medlem för att få delta i våra exkursioner eller evenemang.

Har du frågor eller synpunkter? Kontakta då den som är ansvarig för respektive exkursion.

Kalle Juhlin visar en av fixpunkterna från sänkningen av Flinka sjö

Foto: Perry Vigelsbo

Exkursioner

Vandring vid Spinneriet - lördagen den 15 september

Efter en mörk, regning och mycket blåsig fredag, efterdyningar från den tropiska cyclonen Leslie, kom en lite blåsig men även värmande, solig lördag. Nio stövelförsedda naturnjutare träffades på förmiddagen och vandrade längs Pinnån uppe i Östra Spång.

Med oss var Hans Jannesson som äger marken och bor sedan tredje generationen i närheten. Han berättade lite historia om hans farfar som hjälpt till och byggt upp kring ån och om delar av hans skog han inte får avverka eller ta bort fallna träd. Allt ska ligga orört och förmultna.

Nu finns bara stensättningen kvar från spinneriet och stampen men med lite fantasi och med hjälp av en artikel som Janne hade med sig, kan man förstå att här var liv och rörelse för 100 år sedan! I närheten låg även ett litet sågverk.

Vi vandrade längs Pinnån, i denna vilda orörda natur där vi fick gå under trädstammar och över grenar. Ån forsade fram på vissa ställen med små vattenfall och på ett ställe förgrenade sig ån som ett litet delta. Från ljudet av bruset från forsande vatten, Jannes höga stämma och glada glädjetjut då Ingrid fann trattkantareller i en liten håla.

Eva som äntligen hittade hjortron som tyvärr visade sig vara björnbär. Till livliga diskussioner och oenigheter mellan Ingvar och Janne samt lågmälda samtal om hur vackert det är mellan oss andra, lunkade vi meditativt på.

Det växer mycket humleblomster nära ån. Hans berättade att på våren är det ljuvligt med alla vitsippor som blommar. Här växer även den lite ovanliga safsan eller kungsbräken. Trädslag som dominerar är alm och avenbok. Vi studerade även lite olika sorters mossor där palmossa var för mig något helt nytt och kul. Den såg verkligen ut som en liten palm när man drog upp den.

Janne visade sin favoritplats där han brukade sitta på en sten och filosofera och ibland värka fram en liten dikt. Tyvärr fick vi inte, som han föreslog, se honom sitta på stenen och agera som forskarln, näcken men under vår härliga fikapaus uppe i skogsbacken läste Janne med inlevelse sin egen vackra dikt som visade hans kärlek till denna plats.

Vi hörde eller såg inte så mycket fåglar. En ung rödhake satt nära på en ängsstolpe när vi gick förbi och en vråk hördes i skyn. Som alltid blev det en härlig förmiddag för kropp och själ!

Hallänningen Lisbeth Magnusson

Snibe stua - söndagen den 14 oktober

Solen lyste med sin frånvaro och regnet strilade när elva tappra gav sig iväg för att hälsa på jätten Snibe. Naturen har ju skiftat färg så här års och framför allt bokskogen klär sig i en varm röd ton. Så mycket blommor och djur fanns inte att beskåda en sådan här dag men desto fler svampar. Många stubbar hade prytt sig i riktiga halskragar av till exempel stubbhorn och tegelröd slöjskivling och sist men inte minst sidenticka som var riktigt dekorativ. Mossorna bredde ut sig lite överallt. Björnmossa, vitmossa och husmossa, bara för att nämna några.

Stigen som utgör Skåneleden slingrar sig upp och ner i terrängen och det blev till slut riktigt svettigt under regnkläderna. Men ganska snart var vi ändå framme vid vårt första delmål, Snibe stua. Både jättar och troll hade förstås gått och gömt sig men Lisbeth Magnusson kunde berätta för oss hur det var en gång.

Efter Lisbeths berättelse fortsatte vi vår vandring upp mot Björsåkra- Bölinge Naturreservat. Vi stretade på tills vi nådde upp

Björnhuvudet vid Snibe stua

Foto: Janne Johansson

till kullarnas högsta topp som normalt sett har en fantastisk utsikt. Dagens regnväder gjorde förstås att de vidgade vyerna till viss del uteblev men tänk ändå vad rätt det är med en medhavd matsäck. Så gott det är att få sig något till livs oavsett väder. Styrkta fortsatte vi sedan vår vandring ner i skogen åt sydväst där vi letade oss fram till ett område med bokar av lite annorlunda slag. Bokarna växer ungefär som hassel i riktiga buketter. Orsaken torde vara att skogen en gång i tiden blivit ganska hårt betad. Efter ”bokstudierna” drog vi oss ut på Ljungheden igen och genom ett område med högväxt örnbräken. Knöligt var det att gå (får är inte så bra på att göra stigar) men så småningom kom vi fram till grinden som vetter mot det lilla torpet Brännehaga. Härifrån går en fin liten väg ner till Hällede. Längs med vägen studerade vi bl.a. bergesk. Tillbaka vid bilarna var det så dags att försöka få av sig motsträviga regnkläder. Mitt i slitet brakade det till ovanför våra huvuden. Åska i oktober? Nej, säkert var det jätten Snibe som av en eller annan anledning kände sig trampad på tårna och ville markera med att slå ihop ett par klippblock över våra huvuden.

EvySchale

Vandring runt Jälla sjö - lördagen den 17 november

Vi tog av från 108:an vid f.d. Vollmar Nilssons och parkerade nedanför Maritas. Typiskt men ganska behagligt novemberväder med lätt dis och uppehåll. Vi traskade bortåt längs vägen som rundar höjdpåret. Strax hejdar oss Gert Ljunggren och visar på en knappt skönjbar upphöjning en bit från vägen. Det ska enligt arkeologer vara en bronsåldersgrav. Det var något helt nytt för oss men Gert är väl förtrogen med trakten. Efter lite repetition av artkunskaperna med demonstration av strättans typiska blad som ännu var gröna och jolstern med sina ulliga hängen, fortsatte vi ner mot sjön.

Sjön är sänkt för bortåt 100 år sedan men här och var kan man fortfarande ana den gamla strandlinjen ungefär metern högre upp. Så här års saknar sjön helt öppet vatten. En brun matta av sjöfräken eller taprockavass som den kallas lokalt, starrarter, rörflen och andra arter som trivs i sumpen breder ut sig. Här och där små öar av olika videarter. Det är främst under senvinter och tidig vår som sjön har en egentlig vattenspegel och blir då ett populärt tillhåll för rastande sångsvan, gäss och änder. Även tranor och häger kan ses här. Medan vi tittar ut över sjön som inte är, upptäcker någon att de rör sig i buskaget. En ekorre klänger ostört i en yvig hasselbuske, men så blir han varse oss och springer ut på en gren och tar ett jätteskutt till närmsta trädgren och pilar iväg.

Vi lämnar sjökanten och tar oss längs en nyanlagd damm upp mot slänten till motorvägen. I dammen växer kaveldun. Inte bara den vanliga bredbladiga utan också ett bestånd av smalkaveldun! En ny lokal för kommunen, den tredje vid sidan av Prästsjön och Vårsjön vid Sjöholma. Stigen fortsätter genom snårigt björksly vidare längs slänten och här och där slingrar sig Pinnån alldeles intill tills vi kommer fram till den öppna betesmarken vid Vanås.

Det är snart dags för fika och intill bäcken passar jag på att plocka kryddig bäckbräma till ostmackorna. Matplatsen blir uppe på höjden, på och omkring restera av kisel-

gurverket. Murar och fundament vittnar om Eric Ohlins planer på industriverksamhet, planer som av någon anledning inte fullföljdes. Kiselgur är en sedimentär jordart som bildats av myriader av mikroskopiska skelett av kiselalger, diatoméer i sjön. Kiselgur har många skilda användningsområden; som isolering i AGA-spisar, för att stabilisera

Rörflen i stora bestånd

Foto: Perry Vigelsbo

nitroglycerin till dynamit, som slipmedel i tandkräm m.m. Det öppna området har också nyttjats som motocrossbana men numera enbart av betande köttdjur.

Hemvägen gick på den gamla banvallen från hållplatsen vid Vanåsfors och tillbaka till Åsljunga. Där hållplatsen en gåt stått finns fortfarande en krikonbuske. Ett litet plommon som förr var vanligt kring hus och gårdan men som numera är nästan helt försvunnet. Längs dikeskanterna växer gott om åsljungabjörnbär och förvildad spirea, avlövide och blomlösa tillsammans med en ensam, ännu blommande blåklocka. Mitt på banvallen ligger en död småvessla, förmodligen angripen av någon rovfågel. När vi passerar landvägsbron, kan vi se hur Pinnån har fördjupats och kanaliserat i samband med sjösänkningen. Grävning och stensättning har säkert kostat både svett och onda ryggar.

Granen står så grön och grann i stugan...

Den kanske mest typiska symbolen för julen, vid sidan om tomten, är granen. Det är inte längre så vanligt att man ger sig ut med såg och yxa för att skaffa sitt "juleträ". Såvida man inte är skogsägare eller har rymligt samvete. Numera inhandlas de närmare 3 miljoner julgranar vi konsumerar, oftast av försäljare vid något köpcentrum. Att granen då kan vara avverkad redan i början av november är det nog ingen som reflekterar över.

Om granen är färsk så är det inte bara ett träd som kommer in i stugvärmen. Det följer också med ett stort antal djur av olika slag. Kanske inte jordekorrar som för Musse och Pluto utan snarare diverse småkryp. Granen är ett av våra viktigaste värdträd för insekter. En normal julgran kan härbärgera ett par hundra spindlar, granbarrlöss, hoppstjärntar, skalbaggar med mera av ett halvt hundratal olika arter. På Landbohøjskolen i Köpenhamn undersökte man hela 850 juleträ och kunde då identifiera 151 834 kryp av 300 olika arter. Om trädet får stå kvar i skogen utgör det ett bra vinterskaffereri för blåmesar och andra småfåglar. Tänk på det!

Seden att ha gran inomhus kommer från Tyskland och dök där upp under 1400-talet. Till Sverige kom bruket i slutet av 1800-talet. I början var det ofta små exemplar i kruka eller på ett bord. Så småningom dekorerade man granen på olika sätt. Från Tyskland kom bruket av figurer av sockerkristyr, ibland med påklistrade bokmärken och i vårt land blev det vanligt med svenska pappersflaggor i girlander eller instuckna i de översta grenspetsarna. Populärt var också hemmapyssler i form av stjärnor och flätade korgar av papper och diverse halmfigurer. Levande ljus hörde också till och för att tynga ner grenarna så att ljusen stod rakt hängde man upp äpplen. När ljusen ersattes av elektriska ljusslingor ersattes också äpplena med glaskulor.

Det finns granar av olika typer, främst i släktena *Picea* (granar) och *Abies* (ädelgranar), de förra med mer eller mindre stickiga barr och hängande kottar, de senare med platta, trubbiga barr och upprätta kottar. Vår vanliga gran, *P. abies*, eller rödgran som den ibland kallas, doftar friskt av skog och kåda. Vill man ha andra dofter kan man välja "kungsgren" eller nordmannsgran, *P. nordmanniana*, med mer doft av citrus. Blågran eller silvergran, *P. pungens*, är mindre lämplig eftersom den luktar kattpisss när den kommer in i värmen.

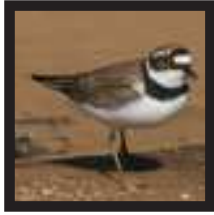
I Sverige förekommer bara den vanliga granen som vildväxande. Den växer i hela den norra delen av Eurasien, från Norden och Alperna till östligaste Kina och Sibirien. Längst i norr finns också en annan underart, altaigran (*ssp. obovata*) som har kortare grenar och ett smalare växtsätt. Till Sverige har granen efter den senaste nedisningen vandrat in från nordost. I en avhandling om granens sydvästgräns (Hesselman/Schotte 1906) placeras den i närheten av Skånes Fagerhult. Man nämner också en gran i Eket och i Drakabygget. Världens äldsta, åldersbestämda träd är också en gran. År 2008 påträffades ett individ på Fulufjället i Dalarna som befanns vara 9 550 år gammalt.

Totalt finns det ett 30-tal arter i släktet *Picea*, varav 10 noterats från Örskelljunga. Ädelgranarna omfattar cirka 50 arter, varav 23 påträffats i kommunen. Det flesta i Kyrkolycke arboretum men silvergran, coloradogran, kustgran, nordmannsgran, vitgran, serbgran och sitkagran (*A. alba*, *A. concolor*, *A. grandis*, *A. nordmanniana*, *P. glauca*, *P. omorica*, *P. sitchensis*) kan även ses här och var i kommunen. Granarna tillhör familjen tallväxter som förutom de tidigare nämnda släktena också omfattar lärkar, tallar, douglasgranar och hemlockgranar. Samtliga kan ses i Wallins skog i Kyrkolycke.

Ska du ha granen kvar länge, kanske ända till påsk och få den att skjuta nya gröna skott bör du tänka på några saker. Välj en färsk gran som har en frisk och djupgrön färg. Såga en ny snittyta och hugg av barken längst ner. Stöt inte rotändan mot marken eller golvet så att ledningsbanorna för vattnet täpps till. Vänta den stegvis vid stugvärmen genom att ställa den i en hink vatten i källaren, i garaget eller på altanen några dagar. Undvik att placera granen vid ett värmeelement eller en kamin. Var noga med att vattna mycket och ofta, särskilt de första dagarna. Mirakeltillsatser som sockerbitar eller blomstergödning har tveksam effekt. En forskare avslöjar att han brukar ta en skvätt whiskey med gott resultat...

Kaskadgran, en ädelgran med upprätta kottar

Höstens fågelobsar

(16/8-15/11)

Det lite speciella med fågelhösten i sydsverige har faktiskt inte sin grund i fågelvärlden. Och inte heller i vår landsända. Märkligt kan tyckes, men så här hänger det ihop. Populationerna av smågnagare går upp och ner. De flesta har väl hört talas om lämmelår, år när fjällvärlden kryllar av detta ettriga lilla djur. Även andra arter som sorkar och möss varierar om än i lite mindre grad. I år sammanfaller nedgångarna i flera av de här populationerna i norra Sverige. Inga smågnagare betyder ingen mat för arterna högre upp i näringskedjan. Det betyder att fjällabben inte häckar utan återvänder till atlantkusten, att fjällugglan inte får några ungar och att skogslandets ugglor tvingas söder ut. Resultatet har blivit att vi fått se både hökuggla och lappuggla i våra trakter. För de flesta nya och spännande bekantskaper.

Lommar / doppingar / pelikanfåglar / storkar / andfåglar

Storlom - 2 ex Lärkesholmssjön 16/8 (BH), 2 ex Lärkesholssjön 23/8 (CS, BL), 8 ad ex Vårsjön 26/8 (BH). **Skäggdopping** - Som mest 3 ex rast Vårsjön 21/10 (BH). Observerade även senare (SN, LP). **Storskarv** - Stor flock, 16 ex str S. Össjö 7/10 (KAJ). Största antalet i Vårsjön, 8 ex 27/10 (BH). **Häger** - Stor grupp sedd Hjelmssjön, minst 10 ex 6/8 och 8/8 (BC, JC). **Prutgås** - 1 ex av rasen *bernicia* rast Ekholm, 3/10 (BH, LP, EPe, VR). **Bläsand** - 1 ex Ekholm 3/10 (LP, BH). Tillsammans med prutgåsen i mindre damm. **Brunand** - Cirka 20 ex i Vårsjön under hösten, som mest 24 ex 28/10 (SN). **Vigg** - Som mest 33 ex rast Vårsjön 18/10 (BH). **Bergand** - 4 ex, hanar 24/10 (LP), 1 honf. ex 27/10 (BH), 1 honf. ex 28/10 (SN). Alla obsarna från Vårsjön. **Salskrake** - 1 honf. ex 21/10 (BH) och 24/10 (LP), 2 honf. ex 28/10 (SN). Samtliga dessa från Vårsjön. Dessutom 1 honf. ex Hjelmssjön 3-4/11 (PH). **Storskrake** - 8 honf. ex Vårsjön 10/9 (BH). Kan det betyda en lyckad häckning i sjön? Den 24/9 23 honf. ex i samma sjö (JJ, EPe). Vanlig som rastfågel i Vårsjön, som mest 87 ex 28/10 (SN).

Rovfåglar / hönsfåglar / tran- och rallfåglar

Bivråk - 30 ex str S. Össjö 26/8 (SN), 1 ex str Fagerhults Flygplats 15/9 (SN). **Brunglada** - 1 ex förbiflygande Eket 7/10 (NA), 2/11 (SL). **Havsörn** - 1 ex Vårsjön 24/9 (JJ, EPe). **Brun kärnhök** - 1 ex hane Ljungaskog 9/9 (LP), 1 ex hona och 1 1K Holmasjön 12/9 (LP). Lyckad häckning. **Blå kärnhök** - 1 ex hona förbiflygande Sk. Fagerhult 16/9 (AL). **Duvhök** - 1 ex Vårsjön 18/10 (BH), 1 ex Ö-a 29/10 (JJ). **Fiskgjuse** - 2 1K Vårsjön 26/8, alltså en lyckad häckning (BH). **Tornfalk** - 1 ex str S. Össjö 26/8 (SN), 1 ex Ljungaskog 28/8 (BH), 2 ex Ringbo Gård 26/8 (JJ, EPe), 2 ex Jännaholm 2/9 (KAJ), 1 ex Skåneporten 3/9 (SN), 1 ex Ringbo Gård 6/9 (JJ), 1 ex Ö-a 8/9, 1 ex Sk. Fagerhults Flygplats 15/9 (SN),

1 ex Skåneporten 22/9 (LS), 2 ex Ö. Flinka 28/9 (LP, MPe), 1 ex stationär, 1 ex str Ljungaskog 30/9 (BH), 2 ex Lärkesholm 30/9 (JJ), 1 ex Grytåsa 3/10 (SN), 1 ex S. Össjö 7/10 (KAJ), 1 ex Ljungaskog 8/10 (BH). **Orre** - 2 ex Jännaholm 11/11 (AL). **Tjäder** - 1 tupp och 4 honor Snärshult 20/9 (GE), 2 honor Porkenahult 21/10 (LL), 2 tuppar Ö-a? 28/10 (EM, AL), 1 höna Jännaholm 4/11 (LL, ML), 1 tupp Nissakäll november (NR). **Trana** - Största sträckdagarna 24-25/9, totalt rapporterades här drygt 1000 ex, största flocken 300 ex Ö-a 24/9 (JJ). Sista rapporterade flockarna 50 plus 50 ex S. Össjö 7/10 (KAJ).

Vadarfåglar / duvor / ugglor

Tofsvipa - 56 ex rast Ljungaskog 23/8 (LP). **Storspov** - 1 ex rast Grytåsa 20/8 (BJ). **Skogsduva** - 1 ex Ö. Ringarp 29/8 (JJ), 1 ex Ljungaskog 12/9 (LP). **Hökuggla** - 1 ex Jännaholm 17/10 (KAJ, BH). Detta var det tredje fyndet i kommunen. **Sparvuggla** - 1 ex Fasalt 26/8 (VJ). **Lappuggla** - Ett par km ifrån Skånegränsen, 1 ex Hannabad 2/10 (KAJ). Så även hos oss, en ny art för kommunen, 1 ex Skönna 9/11 (HZ). Se särskild artikel!

Hackspettar

Mindre hackspett - 1 ex Ö. Ringarp 16/8 och 29/8 (JJ), 1 ex V. Ringarp 21/8 (JJ), 1 ex Ekorrstigen 2/9 (BH), 1 ex G-a Hallandsvägen 4/9 (LP), 1 ex Ö. Ringarp 12/9 och 17/9 (JJ), 1 ex Åsljunga 21/10 (SN). Dessutom en flygg kull i V. Ringarp (PH).

Rödhake

Foto: Perry Vigelsbo

Tättingar

Sånglärka - 7 ex str Ljungaskog 8/10 (BH). **Forsärila** - 1 ex Pinnån Grytåsa 6/9 (JJ), 1 ex förbiflygande Ö-a 24/9 (BH). **Sädesärila** - 8 ex rast G-a Hallandsvägen 3/10 (LP). **Sidensvans** - Första höstobsen, 20 ex V. Spång 2 /11 (JJ). Sedd under november med som mest 40 ex G-a Hallandsvägen 13/11 (LP). **Strömstare** - Första höstobsen, 1 ex Pinnån/Bruketområdet 3/11 (LP). **Stenskvätta** - 1 ex Ö. Spång 29/8 (JJ), 4 ex rast Ljungaskog 30/9 (BH), 1 ex rast Sk. Fagerhults Flygplats 30/9 (SN). **Varfågel** - Första

höstobsen, 1 ex Jännaholm 27/10 (LH). **Nötkråka** - 2 ex Lärkesholm 30/9 (JJ). **Råka** – 1 ex Grytåsa 9/9 (SN). **Steglits** - 1 ex förbiflyg V. Ringarp 4/10 (PH, JJ), 4 ex Vårsjö by 18/10 (BH), 1 ex Jännaholm 20/10 (AL), 1 ex förbiflyg Ö-a (BH). **Hämpling** - 2 ex rast Ljungaskog 8/10 (BH), 7 ex rast Ljungaskog 23/10 (LP).

Förklaringar

Lokaler skrivna i *kursiv* stil ligger strax utanför kommungränsen, t ex *Rössjön* och *Sjöaltssjön*. (ad=vuxen, hä=häckning, juv=ungfågel, k=kull, 1k=fjölårsunge, pull=nykläckt unge, sj=sjungande, str=stäckande).

Vi tackar alla som rapporterat in sina observationer. Inkomna observationen ligger till grund för sammanställning och status på Örkelljunga kommuns fågelarter; då, nu och för framtiden.

AL	Anders Larsson	LL	Lars Lindström
BC	Bengt Christiansson	LP	Lennart Persson
BH	Björn Herrlund	LS	Leif Sigbo
BJ	Bengt Johansson	ML	Mattias Lindström
BL	Bengt Lundgren	MPe	Margit Persson
CS	Christer Sandén	NA	Nils-Åke Andersson
EPe	Eva Persson	NR	Nils Rosenlund
GE	Gunnar Edvardsson	PH	Peter Hector
HZ	Håkan Zadig	SL	Stefan Lithner
JC	Jonas Christiansson	SN	Seth Nilsson
JJ	Janne Johansson	VJ	Vivi Jensen
KAJ	Kurt Arne Johansson	VR	Viktoria Rosby
LH	Lars Hallbäck		

Har du något att rapportera? Gör det gärna på vår hemsida!

Alcedo vill ha hjälp av **dig** att samla in uppgifter om fågelobservationer inom kommunens gränser. Vi vill ha observationer av ovanliga fågelarter för vår kommun, alla arter utanför den tid de normalt förekommer i landskapet, större sträckförekomst, anmärkningsvärt stora flockar, intressanta häckningar, återfynd av ringmärkta fåglar, tidiga vårobsar, sena obsar på hösten eller observationer som du tycker är särskilt notabla. Alla rapporter arkiveras för framtida behov.

Senaste inrapportering innan nästa tryckning av Alcedo: 15 april.

Rapportera dina obsar på vår hemsida www.orkelljunganatur.se eller via Svalan www.artportalen.se/birds/

Lappuggla - en ny art för kommunen

Det är inte varje år som vi i Örkelljunga begåvas med upptäckt av en för kommunen ny fågelart. Detta skedde i alla fall den 9 november i Sköna, någon kilometer nordväst om Örkelljunga. Upptäckare var Håkan Zadig, som vid sin gård upptäckte en stor uggla och med hjälp av fotodokumentation kunde alla tvivel undanröjas. Det var verkligen en lappuggla! Den satt på marken och flög upp och satte sig i en stolpe där den kunde fotograferas, innan den tog till vingarna och försvann i skogen. Eftersök gjordes dagen därpå utan att ugglan på nytt sågs.

I Sverige har det häckande beståndet en klart nordöstlig förekomst, från Norrbotten till Hälsingland. Arten saknas nästan helt i fjällvärlden, och är i huvudsak en skogslevande uggla. Under atlasinventeringen 1974-84 noterades som mest 76 häckningar 1981, 1987 är annars det år med flest kända häckningar, då 106 häckande par var kända. Uppskattningsvis beräknades det svenska beståndet uppgå till 200-500 häckande par, vilket troddes vara ganska konstant.

I Skåne finns det inga rapporter på Svalan fram till 2005, då en lappuggla sågs vid Skryllegården, i Hardeberga i Lunds kommun. Under 2008 finns 1 ex rapporterat, 2009 2 ex och 2011 1 ex.

Så kom då 2012, och då har det formligen exploderat med lappugglor i landskapet. Från januari till juni finns minst 5 ex noterade, från september till november minst 7 ex. Varför de börjat röra sig lite mer söderut under de sista åren är lite av en gåta. Kanske styr tillgången på föda deras nomadliv. Naturligtvis har det setts lappugglor i ”stor” mängd även norr om Skåne, bland annat 1 ex vid Hannabad, några km norr om skånegränsen.

Lappuggla
Ur von Wrights Svenska Fåglar 1924

Björn Herrlund

Stjärtanden i Örskelljunga kommun

Stjärtanden har aldrig häckat i vår kommun då artens häckningsbiotoper helt saknas hos oss. I södra Sverige och längs Norrlands kustland är stjärtanden helt knuten till grunda, näringsrika slättsjöar eller grunda, skyddade vikar vid kusten. Grunda, näringsfattiga sjöar och myrar, översvämmade strandängar och fuktiga, tuviga mader passar arten i Norrlands inland.

Huvuddelen av det svenska beståndet finns i myrområdena mellan skogslandet och fjällen. I södra halvan av landet är, enligt Svensk Fågelatlas, Gotland det starkaste fästet. I övriga Götaland är arten glest spridd, medan den saknas i stora delar av Svealand. Enligt Svensk Fågelatlas inventering som genomfördes 1984-94, fanns det då mellan 1000 och 2000 par i landet med majoriteten i Norrlands inland.

Stjärtand

Ur N. Kjällböllings Skandinavians fåglar 1851

I Skåne är stjärtanden en ovanlig häckfågel. Atlasinventeringen visade säker häckning i endast 4 rutor och i 21 rutor trolig eller möjlig häckning. Något tiotal par i landskapet är nog en trolig siffra.

Den första dokumenterade observationen av stjärtand i kommunen daterar sig från den 31 mars 1969, då 1 ex rastade i Flinka sjö. I rapporteringen på Svalan är den första noteringen från den 18 april 1975, då 10 ex upptäcktes i samma sjö. Detta är fortfarande det största antal som setts vid ett och samma tillfälle.

Totalt har arten bara noterats vid 20 tillfällen sedan den första stjärtanden låg i Flinka sjö 1969. Inte så mycket alltså under en tidsrymd på 43 år och endast sedd under 16 av dessa år! Detta ger vid handen att stjärtanden långt ifrån är en årlig gäst hos oss i Örskelljunga. Exempelvis har den inte setts till de senaste tre åren. Stora ”uppehåll” var det också åren 1980-84, 1989-91 och 1999-2001. Under 1990-talet sågs stjärtanden bara åren 1992 och 1998.

När ses då de flesta stjärtänderna hos oss? Av de tjugo observationerna är tolv gjorda i april, fyra i mars, en i maj och två i slutet på februari. Arten är alltså en gäst om våren här i kommunen. Vid nitton av observationstillfällena har det rört sig om mellan 1 och 4 ex, så Örskelljunga ligger inte i artens huvudsakliga sträckstråk. En av de två februariobservationerna rör sig om 1 ex som höll till i Stensån, Ö. Tockarp under första

halvan av månaden. Den andra den 29:e 1992, är 3 ex som rastade i Flinka sjö under tidigt vårsträck.

Den tjugonde observationen, som onekligen ter sig lite udda, rör sig om 1 ex i Lärkesholmssjön den 1 december 2002. Detta är alltså den enda noteringen som inte är knuten till vårsträcket.

Så till nästa vår är det väl dags att åter få se stjärtanden i någon av våra sjöar. Inte sedan 2009 har arten setts i kommunen.

Björn Herrlund

Vinterfåglar in på knuten

Även om många fågelarter flyttat söderut så är det ändå många som tillbringa vintern hos oss. Kyla gör att det behövs mycket näring och stora delar av dygnets ljusa timmar går åt till att hitta mat. Och djup snö gör det inte lättare. Varför inte förena nytta med nöje? Hjälpa fåglarna med vintermaten och få ett intressant fågelliv alldeles in på knuten. Man kan sitta bekvämt inne i stugvärmens och studera. Vilka arter är kavata och tar för sig och vilka är mera försynta och försiktiga? Finns det en rangordning? Har olika arter olika smak och preferenser på det som bjuds?

Försök hitta en lämplig plats där du på ett begränsat område kan bjuda på olika delikatesser. Helst i ett glest buskage eller vid en häck, där känner sig småfåglarna mera trygga och kan lätt flyga undan om sparvhöken lurar. Du ska också ha god överblick inifrån, dels för att kunna glädjas åt fågellivet och dels för att se när det behövs påfyllning.

Det traditionella fågelbordet, ett litet hus på en bricka är inte så lämpligt. Fåglarna trampar i maten och det sprids lätt sjukdomar. Det är bättre med fröautomater med en smal ring eller pinne att sitta på. Talgbollar ska hänga fritt i ståltrådkrok där det är lätt att byta. Att det gungar och pendlar gör inget. Blåmesen är expert på det. Svålen från julsinken viker du in i en finmaskigt kycklingnät och fäster med fettsidan utåt upp mot en brädvägg eller trädstam. Det blir julbord för hackspetten.

Bjud gärna på en varierad meny. Så kallade fågelblandningar innehåller ofta mycket säd som de flesta ratar och sprätter ner på marken. Visserligen till glädje för sparvar av olika slag. Det är bättre med flera automater laddade med olika godsaker. Nötväcken gillar helst solrosfrön. Oftast hämtas ett och ett för att gömmas undan eller konsumeras på en mer undanskymd plats. Jordnötter lockar talgoxar och andra mesar och hamprön lockar gärna grönfinkar och bergfinkar. Finns det äpplen kommer garanterat koltrasten.

Den 25-28 januari genomförs en fågelräkning över hela landet. Uppgifterna sammanställs och ligger till grund för en bedömning av hur det står till med olika populationer. Läs mer om detta på www.sofnet.org/.

Zigge

Plocka svamp - mitt i vintern?

Jo, faktiskt kan man det. Utbudet är förstås inte som under höstens dignande smörgåsbord av soppar, kantareller, riskor och kremlor av många slag. Men faktum är: lär man sig känna igen de få arter av matsvampar som finns tillgängliga under vintermånaderna, så kan man få ihop ansefnliga mängder. Särskilt med tanke på att nästan ingen människa plockar svamp vid den tiden. Vilka arter handlar det då om?

Ostronmussling, *Pleurotus ostreatus*

Ostronmussling går i affären under handelsnamnet ostronskivling. Arten går att hitta både höst, vinter och vår. Men vanligast förekommande är den märkligt nog under vintern. Störst chans att hitta den har man i bokskogar, men den kan även växa på t.ex. säl, alm och björk. Leta främst på grova boklåg, mer sällan växer den på stående skadade stammar. Den växer i knippen och är enkel att känna igen med sin grå hatt, som på äldre exemplar kan skifta över till brunt. Men plocka bara de grå och fräscha, så finns det ingen risk att förväxla med någon annan art. Skivorna och den korta sidoställda foten är helt vita.

Ostronmussling

Foto: Janne Svensson

Hur stor chans har jag att hitta den? Ganska goda möjligheter i främst bokskog. Det är bara att gå från boklåga till boklåga...

Finns det då någon förväxlingsrisk? Tja, en annan mussling som också är vanlig under senhöst och vinter är grönmussling *Sarcomyxa serotina*. Den har en hatt med grönaktig färgton som kan skifta lite åt brunt eller grått och den har en kort smutsgul fot med små mörka noppor. De tydligaste skillnaderna mot ostronmussling är just den grönaktiga hattytan och den gula foten. Den anses bara vara oätlig.

Vinterskivling, *Flammulina velutipes*

En annan bra matsvamp som kan finnas i stora mängder är vinterskivling. Man hittar den oftast i täta knippen en bit upp på stammen på levande säl eller alm. Den är frosttålig och växer vidare så fort det är töväder. Hatten är vackert orange och slemmig i väta, skivorna gulaktiga. Foten är matt svartbrun nedifrån, ibland bara en kort bit från fotbasen, andra gånger är nästan hela foten mörk. Foten är också väldigt seg, varför man inte brukar äta den, utan nöjer sig med att skörda hattarna.

Har jag någon möjlighet att hitta den? Visst, den är vanligt förekommande. Leta gärna längs vattendrag där säl ofta växer eller i snåriga trivialällvskogar, skogsbryn mot odlingsmark eller längs skogsvägar; överallt där säl har varit snabb att kolonise-

Vinterskivling

Foto: Janne Svensson

ra. Finns alm i området är det mycket stor chans även där, ofta även på klena almar som slagit upp efter almskottsjukeangrepp.

Några förväxlingsrisker? Nej, man kan säga att det inte finns några andra typer av svampar som är lika vinterskivlingen och som växer under vintersäsongen. Men för att vara helt korrekt, så finns det några sällsynta arter till av vinterskivlingar i samma släkte. Några av dessa är närmast omöjliga att skilja från den vanliga vinterskivlingen utan DNA-sekvensering, och lär inte vara mindre ätliga.

Judasöra, *Auricularia auricula-judae*

En brun sladdrig sak som växer på fläder, kan vara en tillräcklig beskrivning. Den som någon gång har sett denna svamp vet vad man menar. Men för att vara lite utförligare går svampen att beskriva som öronformad till skålförmad, mjuk till geléaktig och... sladdrig. Insidan är blank, ofta rynkig till ådrig, medan utsidan är finluden. I torra krymper svampen ihop och blir svår att känna igen. Svampen är vanligast på hösten, men hittas även på vintern.

Tidigare trodde man att judasöra var sällsynt och bara fanns på några lokaler på den skånska västkusten. Den är vanligast förekommande där, men det går att göra fynd av arten i stora delar av Skåne och Halland. Det viktiga är att det finns god tillgång på gammal fläder, då kan svampen förekomma i mängder. Undantagsvis kan judasöra även växa på t.ex. alm och bok. Det som säljs i kinabutiker som torkade "skogsöron" är ibland judasöra och ibland dess nära släkting *Auricularia polytricha* som odlas i Kina.

Hur stor är chansen att hitta den? Betydligt mindre än de två andra arterna. Den är trots allt vanligare kustnära, även vid östra sidan av landskapet. Men letar man inte hittar man inte...

Förväxlingsrisker då? Jodå, det finns en rad gelésvampar som växer under vinterns töperioder. Men de är antingen dynformade som vårtkrös, *Exidia glandulosa*, omvänt koniska och svarta som ekrös, *Exidia truncata*, omvänt koniska och bruna som snurrkrös, *Exidia recisa*, eller tätt gytrade klumpar som brunkrös, *Tremella foliacea*, och sockerkrös, *Exidia saccharina*. Det finns inga andra gelésvampar än judasöra som har en rynkig till ådrig insida, finluden utsida, är bruna, tunnköttiga och växer på fläder.

Ut och leta efter några dagars töväder!

Judasöra

Foto: Tony Svensson

Naturskyddsföreningen och skogs nätverket

Veckoslutet 3-4 december 2011 genomfördes på Studieförbundets lokaler i Örebro en sammandragning av människor med koppling Naturskyddsföreningen och dess skogliga nätverk. Självt har jag av olika anledningar en ganska stark koppling till just skog, till sambandet människan och skogen.

Innevarande år, 2012, hölls den 24-25 november en ny träff för Naturskyddsföreningens skogs nätverk. Detta hölls i Uppsala, i Studieförbundets lokaler. På lördagen hälsade Karin Åström, vice ordförande i Naturskyddsföreningen (f.d. ordf. för Fältbiologerna) de nästan 40 män och kvinnor starka deltagarfältet välkomna.

Olika personer föredrog viktig information inför mötet, såsom Margareta Wikström, Lars Andersson, Sindre Magnusson, Janne Johansson (undertecknad), Claes Hellsten, Jonas Rudberg, Märta Berg och Linnea Falk. På kvällen genomfördes ett "Urskogscafé & Bildvisning" där bl.a. Mirjam Lööf Green med flera berättade om Bialowieza, om Ghana, om Bioblitzten 2012.

Under söndagen diskuterade man hur den planerade skogsmanifestationen skulle kunna genomföras. Olika idéer ventilerades och det hela slutade med att en arbetsgrupp kom till stånd. Det är tänkt att en stor manifestation mot dagens ogenomtänkta, ibland starkt brutala skogsskötsel ska genomföras under det kommande året. Som förslag sattes maj månad för södra delen av landet och tidig höst för Norrlands del. Arbetsgruppen får ta tag i det hela, kontakta och försöka genomföra.

Mötet hölls i en god anda. En rolig "installation" genomfördes utanför en kyrka i Uppsala; i form av en guidning av guider.

Janne Johansson

< Havsörn, Öland

Fiskgjuse, Vårsjön >

< Bivråk, Boalt

Glada, Fyledalen >

Foto: Seth Nilsson

Tjäderskogar och orrmyrar

ett landskapsperspektiv på nordskånes skogsbygd

I en förstudie vill Örskelljunga och Hässleholms kommuner:

Uppmärksamma de förr oftast dominerande, nu starkt minskande resterna av ”an-norlunda” skogs- och myrmark som fyller en oerhört viktig funktion i ett allt mer grandominerat skogsbälte i norra Skåne och södra Småland.

Hitta sätt att bevara och förstärka en förut mycket vanlig naturtyp, vilken i det allmänna naturvårdsarbetet lätt förbigåtts och där ett landskapsperspektiv inte alls har tagits fram.

Fokusera på skogs- och myrbiotoperna i regionen, men samtidigt belysa problematiken för värdefulla växt- och djurarter. För arter med stora areella krav krävs som regel andra synsätt än de som gäller för viktiga lavar och trädtickor. Det kan gälla för de

Blåbärsskog på moränryggen vid Långalts myr

välkända skogshönsen tjäder och orre, vilka båda befinner sig i kantzonen av sin utbredningen i landet och har minskat starkt under senare decennier.

Förstudien ska resultera i en rapport som presenterar förslag på möjligheter och metoder att gå vidare med ovanstående målsättningar.

Större sammanhängande områden - landskapsperspektiv

En av målsättningarna med projektet är att ta ett landskapsperspektiv på kommunernas, på norra Skånes myr- och skogsmarker. Med detta menar vi att det är av stor vikt att försöka bevara och förstärka naturvärdena för framtiden. Ett område behöver givetvis inte vara naturreservat eller Natura 2000 för att i realiteten vara en viktig del i det framtida naturlandskapet.

Långsamväxande tallskog i kanten av Smedhultamossen

Att ha ett landskapsperspektiv i dessa sammanhang måste, på grund av den starka förenkling som naturen i norra Skåne genomgått under förra seklet, anses mer än rimligt. Det finns växt- och djurarter som kräver ett dylikt perspektiv, men även vi som människor behöver förstå hur landskapsomvandlingen skapar såväl positiva som negativa effekter.

En möjlig utgångspunkt är att utgå från de redan idag högt värderade myrmarkerna och att intill dessa identifiera skogsmark med mer ursprunglig vegetation och trädslagsblandning. När intilliggande skogsmark ska avverkas och förnyas yppar sig möjligheten att påverka vilka trädslag som ska dominera under den kommande 70-100-årsperioden.

Urskogsartade och naturskogsartade marker

I vår del av landet finns mycket begränsade arealer med natur- och ”urskogar”. I projektet bör sådana skogsmarker naturligtvis lyftas fram än mer och ingå som viktiga element i de framtida landskapsområdena. Med hjälp av Skogsstyrelsens värdefulla databanker kan man snabbt få en bra bild av en regions, en kommuns samlade bild av mer säregna skogar.

I sammanhanget kan man nämna att det i anslutning till flertalet mossar och myrmarker finns inslag av för skånska förhållande klart spännande moränbackar. Oftast domineras dessa av ganska grova, ibland olikartade tallar, kanske enstaka björkar och rester av tidigare mer rikligt förekommande enbuskar. Denna alltmer försvinnande naturtyp finns förutom i mossarnas kanter även ute på holmar öar i myrkomplexen.

Våra två viktigaste skogshöns, tjäder och orre, lever viktiga delar av sitt liv i dessa marker. Under våren har tuvullens spirande blommor stor betydelse för skogshönsens tidiga vårdiet. Att det dessutom är av högsta vikt med blåbärsrika marker för att både orren, men kanske framförallt tjädern, ska kunna dra upp nya kycklingkullar är väl belagt.

Man bör i ett eventuellt framtida projekt även ta upp och gynna förekomsten av framtida naturskogar med skiftande trädslagssammansättning. Är det några naturområden i södra Sverige som för människan leder tanken till vildmark och ursprunglighet så är det just dessa mossar, myrar och myrnära områden. Det måste vara av vikt att hävda dessa markers säregenhet inför framtiden.

Utmarksbete, skogsbete

På de flesta håll i landet, inte minst i norra Skåne, har byarnas markanvändning formulerat sig så att de viktiga inäggorna i form av åkrar och ängar samlats runt gårdarna och att ett stort omgivande utmarksområde tagit vid där utanför. Här släpptes djuren under betessäsongen för att först efter slåttern, skörden kunna få beta även på inäggomarken. Om man nu ser på dessa myr- och skogsmarker vilka ofta låg lite avsidis i förhållande till bykärnan, så har här i äldre tid bedrivits just skogsbete, utmarksbete. Ofta i en ganska extensiv form.

Spelgalen tjädertupp

De skogar som nu in på 2000-talet visar upp sig i anslutning till dagens torvrika marker kan i en del fall visa tydliga spår från den säregna och under lång tid dominerande perioden med skogsbete. Trädslagssammansättningar som mer eller mindre är kvarleva från den sista skogsbetesperioden, som på vissa håll höll på in i 1950-talet, finns på flera håll. När betet upphörde växte helt enkelt skogen långsamt igen. På flertalet andra håll har som bekant dock denna skog, skogsrest, ersatts med renodlad skogsodling i form av barrträdsproduktion. I de flesta fall är det granskog som planterats.

En del i detta projekt skulle kunna vara att försöka rädda för framtiden en del av dessa restaureringsbara gamla utmarksskogar. Dessa halvt extensiva skogsbeten är i nästan alla fall också viktiga rekreationsskogar och kan utgöra viktiga ”räddningsplankor” för bland annat ett flertal hotade skogsväxter.

Växter, fåglar, däggdjur, naturtyper

Genom att vi nu fokuserar på dessa myr- och skogsmarker som på olika sätt och under långa perioder dominerat landskapet i norra Skåne och södra Småland, kan vi finna att den under 1900-talet starka omvandlingen till ett klart granskogsdominerat landskap även starkt har påverkat såväl florans som faunan. Under senare decennier har inte

Orrspel på Smörmyr

minst den s.k. nyckelbiotopinventeringen lyft fram situationen för skogens lavar och mossor.

Vi återknyter nu till kärlväxtfloran. Att de arter som kan benämnas skogsväxter i hög grad har missgynnats av det ekonomiska skogsbruket är ganska lätt att vidimera. Inventeringar i form av Skånes flora från 1950-talet med återinventering på 1990-talet,

visar ganska klart på detta. För att exemplifiera kan man nämna arter som orkidéerna knärot och spindelblomster, men också den säregna linnean och olika pyrolaararter.

Bland djuren är olika grupper olika bra på att anpassa sig till skogsbrukets och skogsskötselns olika inverkan på naturen. Som bekant har klövvilt som rådjur och älg starkt gynnats av dagens kalhyggesbruk, medan ett antal av skogsfåglarna har missgynnats på flera sätt. Det kan bero på både minskad förekomst av död ved och på omvandlingen av olikartade, före detta betade, skogar till starkt grandominerade och ensidiga monokulturer.

I detta sammanhang kan de välkända skogshönsarterna tjäder och orre nämnas. Detta är fågelarter med starka önskemål på hur naturlandskapet ska vara beskaffat. Speciellt tjädern missgynnas starkt när blåbärsrika blandskogar förvandlas till i stort vegetationslösa, jämnåldriga granskogar. För orrstammen kan å andra sidan de delvis igenväxande öppna mosseplanen vara en negativ faktor. Dikningar och allmän kvävegödsling p.g.a. biltrafikens utsläpp kan också ha bidragit till detta. Ur flera synvinklar borde ett landskapsperspektiv införas för att bättre kunna gynna viktiga arter.

Intressenter, kontakter

Landskapets myr- och skogsmarker är även intressanta för olika grupper av människor. Markägaren, ofta tillika jägaren, tillbringar gärna delar av ledig tid under hösten på pass efter vilt. Naturdyrkaren finner här relativt orörda, nästan vildmarksartade landskapsområden där skogshönsens spel kan avnjutas och där säregna växter som myrliljor i tusental, knärot, spindelblomster, korallrot, skvattram och linnea bjuder på högtidsstunder. Den allmänt rekreationssökande letar säkert både blåbär, lingon eller tranbär i dessa trakter eller ställer sina steg ut i möjlig svampmark. Att njuta av både stillhet, ensamhet och rikedom.

Bland myndigheter och forskare har inte minst våra mossar och kärr rönt berättigad uppmärksamhet. Åtskilliga inventeringar har genomförts, inte minst i denna del av Skåne, den mot Småland vettande.

Olika intressegrupper möts alltså i dessa marker, det kan vara:

- markägarna
- allmänheten (naturvänner, friluftsfolk, turister, m.fl.)
- jägarna
- myndigheterna (kommuner, länsstyrelser, skogsstyrelse)
- forskarna, viltekologerna (universiteten, SLU, Jägarförbundet)
- markägarföreningarna (exv. LRF, Södra)
- den organiserad naturvården, exv. föreningar som:

Skånes Ornitologiska Förening, Sveriges Ornitologiska Förening, Naturskyddsföreningen i Skåne, Örkelljungabygdens Natur, Göingebygdens Biologiska Förening, Naturskyddsföreningen i Osby-Östra Göinge, Sveriges Botaniska Förening, Lunds Botaniska Förening

*Knärot, myrlilja
linnea
skvattram, spindelblomster*

Det är av stor vikt att förankra ett dylikt projekt hos de olika intressenterna. En förstudie ska inte minst inbegripa uppbyggandet av ett sådant kontaktnät. Kunskap finns på många håll, men samordnandet och framskapandet av möjliga, målinriktade satsningar kan kanske bli starten på något nytt.

Kunskapsläge, inventeringar

Det finns avsevärd kunskap om norra Skånes biotoper, natur- och vegetationstyper. Om man ser till skogarnas trädslagssammansättning finns dessa i många fall väl doku-

menterade i Skogsstyrelsens ÖSI-planer och skogsbruksplaner. En intressant nyckelbiotopinventering har gett kunskap om framförallt kryptogamfloran på träd i intressanta lägen.

I samband med översiktliga naturvårdsinventeringar verkställda genom länsstyrelsens försorg, har kunskapen om myrar och våtmarker och i någon mån skogar inhämtats under olika perioder. Flertalet kommuner har likaså spenderat resurser på att ta fram planer och program över sina naturområden. Därvid har en hel del kunskaper insamlats och värderats i naturvårdssammanhang.

Kunskapen om hur markanvändningen skiftat under olika tider i olika trakter är på flera sätt viktigt för att förstås nutiden och de natur- och kulturlandskapsvärden som bygger upp vår förståelse av landskapet. Denna kunskap kan ibland vara behäftad med avsevärda luckor. Markanvändningen ger oftast förståelse för hur olika artgrupper, växter som djur, har kunnat klara sig kvar eller rent av gynnats eller kanske försvunnit eller starkt missgynnats av tidens gång.

Det relativt gynnsamma kunskapsläget om regionens skogar och myrar gör att ett framtida myr- och skogsprojekt borde kunna inriktas mot åtgärder och insatser i form av opinionsbildning, kunskapsstöd åt markägare, kanalisering av bidrag för naturvårdsinsatser och allmänt framtagning av landskapsorienterade planer. Förstudien bör rimligen kunna kartlägga realismen i upprättandet av ett dylikt större projekt.

Ekonomi m.m.

Ett myr- och skogsprojekt inbegriper givetvis frågor kring ekonomi, skogsskötsel och naturvård. Juridiskt sett använder olika myndigheter olika lagrum för att gynna och ge substans åt sina tankar på skydd och bevarande och framtid för frågor kring skog och myr. Under olika tider har reservat, natura 2000-områden och biotopskydd kommit att beröra marker som tas upp i detta sammanhang. Även naturvårdsavtal kan vara en form av ersättning som kan gynna en tänkt projekttanke. Under senare decennier har även certifieringar dykt upp, exv. FSC och PEFC.

Hur en projekttanke som denna kan komma att behöva ekonomiska stimulantia av olika slag är nog en för tidig fråga att få svar på. En stark vilja i sammanhanget är att försöka samla ihop den vilja som nog kan finnas på en hel del håll att både gynna arter som tjäder, orre och skogsväxter och att samtidigt lyfta fram behovet av ett mer landskapsinriktat skogsbruk.

Om man ser på en under senaste halvsekel klart missgynnad art som tjädern, så skulle ett gynnande av denna arts framtid behöva inbegripa ett förtroendefullt samarbete mellan skogsägare, myndigheter och naturvårdare. Att initiera ett sådant samarbete kunde vara ett av målen i detta projekt.

Skapa intresse, informationskampanjer

Om man ska kunna motivera satsningar på ett myr- och skogsprojekt i norra Skåne behöver underlag, bakgrund och realismen för ett sådant projekt tas fram. Detta ska vara en av förstudiens arbetsuppgifter. Ovan har olika typer av ingångar i projektet berörts. Det behövs också om man seriöst ska kunna ta relevanta kontakter med kunniga markägare, forskare och naturvårdare. Det bör också göras avvägningar över hur en reell fortsättning av projektet ska utformas, inte minst med erfarenheter från likartat arbete på andra håll i landet. En av de stora fördelarna med projektet är att kunskapen om viktiga myr- och skogsmarker är förhållandevis god.

Att dra samman till bra informationsträffar både för markägare och allmänhet är en viktig del i förstudiens senare del. Lämpligen bör man först ha format sin tanke hur projektet i stora drag ska kunna genomföras innan man startar informationskampanjen. Insatser från olika intressenter med olika bakgrund bör göra träffarna mer intresseväckande och mer allsidigt belysande. Det känns viktigt att man redan i samband med förstudint skyltar med projektets bevekelsegrunder, att man klart redogör för målsättning och möjlig framtid.

Text: Janne Johansson

Foto: Patric Carlsson, Janne Johansson, Perry Vigelsbo

Skogsdebatt i Jönköping den 1 oktober

Maciej Zarembas inledningsanförande

I oktober i år deltog jag vid ett kvällsmöte arrangerat av Ordfront i Vätterbygden, ABF, Stadsbiblioteket och Gränna skogsgrupp i Jönköping. Nästan 200 personer hade slagit sig ner i en sal benämnd *Fokus*. Huvudanledningen till kvällsmötet var den artikelserie som den polskfödde journalisten Maciej Zaremba skrivit för DN under april-maj 2012. Artikelserien gick under namnet "Skogen vi ärvde". Zaremba hette för övrigt ursprungligen Mathias Bielawski och föddes den 12 mars 1951 i Poznań, Polen.

Den första artikeln i artikelserien var införd den 30 april under rubriken: "Det nya miljonprogrammet". I ingressen konstaterades det att "Den riktiga svenska skogen finns snart inte kvar. Med start idag visar DN:s Maciej Zaremba på de absurda konsekvenserna av en oåterkallelig förändring av kulturlandskapet – hur skogen vi ärvde har blivit en vedfabrik." "Lagen är en rökrida" förkunnar Zaremba i nästkommande artikel den 1 maj och fem dagar senare blir rubriken ännu svartare: "Motorsågsmassakern". Den åttonde respektive trettonde maj benämndes artiklarna med följande rubriker: "Skogsmaffian" och "Skönheten och odjuren". Den sista artikeln i serien lyder under rubriken: "Så drivs människan ut ur skogen". Sammantaget är Zarembas analys av hur dagens skogsbruk utvecklats till det nu är mycket svart. Skogsstyrelsen ställs vid skampålen och industrins inflytande över skogspolitiken jämförs med hur vapenindustrin i USA har skapat sin position.

Zaremba höll alltså i inledningsanförandet för kvällsmötet i Jönköping. Därefter följde en debatt med olika inlägg från Skogsstyrelsens relativt nyinsatta chef, Monica Stridsman, från Sveaskogs miljöchef, Olof Johansson och från Naturskyddsföreningens vice ordförande, Karin Åström. Nedan återges större delen av Maciej Zarembas mycket välformulerade inledningsanförande, vilket kan betraktas som en transkribering av anförandet. Ordet "jag" nedan syftar således på Maciej Zaremba själv.

Arbetet och bakgrunden till artiklarna

Jag känner mig rörd på ett alldeles äkta sätt, dels för att ni är så många som kommit, men också av personliga skäl. Det råkar vara så att det första riktiga reportaget som jag publicerade i Dagens Nyheter, jag tror det var 1985, handlade om Jönköping. Det var min dåvarande chef Arne Ruth som fick för sig att vi skulle porträttera städer som om de voro människor. Jag invände "varför får jag inte åka till Karlskrona eller Örebro, varför skickar du mig till Jönköping?" Han svarade att jag tror du är den ende här på redaktionen som inte kommer att göra dig löjlig över att människor talar religion. Och det var ju sant. Och på sätt och vis tycker jag att cirkeln blev sluten med min nu skrivna

skogshistoria, eftersom den på sätt och vis också handlar om det andliga. Det har i varje fall varit min utgångspunkt; att åtminstone i Sverige, Tyskland, Japan och några få andra länder så står skogen för något djupt existentiellt. Det känns faktiskt lite märkligt att stå här ikväll.

Jag får hela tiden frågor om hur det kommer sig att en kulturjournalist kastar sig över något så brett och föga vant som skogen. Jag har tidigare aldrig sysslat med något som haft den närmaste beröring med biologi, men har exempelvis skrivit om rasbiologin. Jag tycker dock frågan är konstig. Skog är kultur. Och i synnerhet i ett land som Sverige så är skog i högsta grad kultur. Den var kultur långt innan det fanns någon Strindberg, Taube eller Ulf Lundell. Om man studerar svensk litteratur från 16-1700-talet och framåt så susar det av skog i den, det är huvudsakligen lövskog. Granen är en fiende som kastar sig över oss och ger oss depressioner. I den kultur som jag ursprungligen kom ifrån, den polska, så spelar skogen inte alls någon motsvarande roll. Där är det landsbygden som istället dominerar. Men av reaktionerna på min artikelserie så kunde jag dra slutsatsen att jag verkligen inte tog fel. Reaktionerna kom för en gångs skull från hela landet och påfallande många brev var handskrivna eller skrivna på maskin, inte på laptop eller via e-mail. Det var alltså från människor som ännu inte åtnjutit dessa civilisationens välsignelser.

Skogen idag finns inte längre för människans skull

Detta var det svåraste, men samtidigt det roligaste reportage jag någonsin har gjort i den mening att jag aldrig tvingats lära mig så mycket som när jag började på detta. Det

första jag upptäckte och det är också vad den första artikeln handlar om till en början, det är paradoxen att i ett land där skogslandskapet spelar en så enorm roll för människornas självbild, identifikation, för litteraturen, för poesin och för den delen också för ett slags naturreligion, som jag tror att vi omfattar, så har skogen som kultur inget som helst skydd i lagstiftningen. Sverige avviker i det avseendet faktiskt från de flesta andra jämförbara länder; när jag säger jämförbara länder menar jag länder där skogen är en viktig råvara och inte likt förhållandena i Saudiarabien eller Holland. Jag upptäckte att det går i och för sig för sig att skydda en skog för en sandödlas skull eller för att det finns några rara växter eller andra, men inte för människans skull! Inte skogen som utsikt, inte skogen som landskap, inte skogen som vandringsställe. Det finns en paragraf i Skogsvårdslagen, 30§, vilken innehåller ordet skall, vilket jag tolkar som att paragrafen är tvingande, men i verkligheten visar det sig att denna paragraf aldrig var avsedd att användas...

”Man kan fara fram i skogen som man vill utan att det får några som helst konsekvenser.” Det är ett citat, men det är inte jag eller Naturskyddsföreningen som har sagt det utan en skogsägare. Han heter Lars Vikinge och han bor inte så långt härifrån i Östergötland. Han har 200 ha skog och är mycket upprörd över att denna brist i lagstiftningen ger skogsnäringen så dåligt rykte så att han får stå med hundhuvudet, fast han minsann sköter sina skogar. Eftersom den typiska reaktionen mot sådana skrivelser som jag har ägnat mig åt från skogsnäringen sida är att det är 08:orna d.v.s. stockholmarna som vill ha skogen som promenadstråk och att man i övrigt inte bryr sig om att det är en viktig näring är denna skogsägares kommentar särskilt intressant att lyfta fram.

Jag ska nämna några brev som jag har fått och som inte är mail. En kvinna i Rättvik skriver att hon går vilse i det trista skogslandskapet, där allt ser likadant ut. En annan skriver att han känner sig amputerad när han vandrar i granåkrarna. Ja, det är fantomsmärter. Han skriver: ”Hela mitt liv har jag vandrat i skogen. Av det kan jag säga en sak. Det finns mycket lite verklig skog kvar i Sverige. Mina barn vet knappt vad en skog är. Jag får ta dem till ett reservat och hjälpa dem att förstå skillnaden mellan skog och plantage. Utlys en sorgedag över den förlorade skog som vi ärvt.”

Sedan finns det de som inte gråter utan flyr. Så här skriver en: ”Jag har nu sålt mitt torp i Dalarna. Skogarna blir för fula.” Jaha, säger någon. En sådan där typ från Mälardalen, låt honom flytta. Nej, hans reaktion är faktiskt lika teologisk som den är estetisk. Innan han fattade sitt beslut så hade redan två hundra andra arter gjort sitt, av samma skäl. Fast de kan inte prata, hade de kunnat prata hade de uttryckt sig på ett annat sätt. Skogen blev för steril. Somliga svalt ihjäl eller så flyttade de till Norge eller Finland.

Sverige är dåligt på att ta hand om sina naturresurser

Zaremba berättade efter inledningsanförandet vidare om sin just tryckta bok innehållande framförallt de mycket läsvärda DN-artiklarna från i somras. ”Det finns bara två bilder i boken, den ena föreställer Änokdeltat intill Sarek, som Skogsstyrelsen av

någon anledning anser att man ska avverka. Den andra bilden är en karta över norra Europa, som har den egenskapen att det finns en massa gröna prickar i Norge och i Finland och i hela Baltikum, men nästan inga i Sverige! De gröna områdena representerar ytor där det växer mer än 10 % lövskog, alltså som vi betraktar som någonting som påminner om naturskog. Och det är också sådana områden som krävs för att den vitryggiga hackspetten ska kunna överleva. Av det man vet idag så finns det för närvarande bara två par vitryggiga hackspettar kvar i Sverige, medan denna art för 40 år sedan tvärtemot var ganska vanlig. Min lilla hypotes är att man inte ska se den här hackspetten som en sådan där romantisk liten sagofigur. Nej, den är istället en budbärare. När den försvinner då börjar också människan att vantrivas. I alla fall börjar svensken sluta känna igen sig i sina landskap. Jag ska också påpeka att jag för inte så länge sen resonerade på ett helt annat sätt. En hackspett mer eller mindre, vad spelar det för roll. Denna reportageserie har blivit något av en kunskapsresa för mig. Vi människor är en del av den biologiska mångfalden i det avseende att när det blir för steril så börjar vi vantrivas på ungefär samma vis som flera andra organismer. Och det är inte längre enbart en biologisk fråga, det är en kulturfråga, en mental fråga. Den här kartan jag hänvisat till kommer från SLU och har tagits fram av forskare där och bygger *inte* på riksskogstaxeringar, utan på satellitbilder över hela norra Europa. Därmed vill jag mena att det svenska skogslandskapet faktiskt är lite extremt och väldigt olikt det vår litteratur handlar om. Det är kanske också förklaringen till varför reaktionerna på publiceringen av min artikelserie blev så starka.

Skulle jag i en enda mening sammanfatta allt vad jag har skrivit så blir det som följer: ”Sverige förmår inte sätta värde på sin skog, inte på skogen som landskap inte på skogen som natur och inte ens på skogen som råvara.” Detta är faktiskt ett citat hämtat från en man som inte kommer från Naturskyddsföreningen vid namn Åke Wikström. Han har arbetat hela sitt liv som direktör inom skogsindustrin, i SCA vill jag minnas, i Sverige, i Frankrike, i Norge och på Sumatra. I november ska han hålla i ett seminarium vid Ingenjörskademin kring temat, vår misshushållning med våra skogar, inte minst ur industriell synpunkt.

Efterkommentar av undertecknad

Ovanstående ger bara en liten inblick i de resonemang som blåste rejält liv i den skogligen debatten i Sverige under 2012. Synen på skog och skogsbruk skiftar ju starkt beroende på var man bor i landet, vilka skogsbrukare som äger och sköter markerna i ens närområde och givetvis beroende på vilka ögon man under åren, med hjälp av den egna erfarenheten, har skaffat sig.

Utan någon större falsk historiebeteckning kan man dock konstatera att naturvården, naturhänsynen på papperet, i lagen kan ha viss betydelse, men att densamma oftast och på många sätt negligeras i det praktiska skogsbruket. Detta finns det otaliga bevis på. Mer om detta i kommande artiklar.

Referatkrivare och kommentator: *Janne Johansson*

Julpristävling

Alcedos flygande reporter, Alfred E Nyman, stormar in på redaktionen med andan i halsen och ett manus i högsta hugg. Eller var det tvärt om? ”*Jag har just återvänt från VM i fågelskådning. Här är min artlista. Jag var av olika anledningar tvungen att skriva den i kodform,*” säger han med en lika lång som obegriplig förklaring, innan han med kikaren i ett stryppgrepp om halsen försvinner ut genom redaktionsdörren.

Listan ser ut som man kan förvänta sig, nämligen totalt obegriplig. Därför ber vi läsarna om hjälp. Den dechiffrerade artlistan skickar du med brev till Leif Sigbo, Bjäregatan 3, 286 31 Örskelljunga eller med e-post till leif.sigbo@telia.com senast den 1 april. Vinnaren som har ett bokpris att vänta, presenteras i nästa nummer av Alcedo.

Zigge

Resultat från VM i fågelskådning

An Hösterman (7)	Nedom Nockpanna (9)
Bakom Babian (9)	Placido och Pavarotti (13)
Bredvid Brudnäbb (5)	Plägar Promenader (3)
Deja i Dalom (8)	Råkar Rusig Råka i (5)
Efter Elefantiasis (8)	Servil Same (7)
Flisa av Furu (7)	Ses Springa i Sahara (10)
Flyr Från Fjäderpydd Fiende (12)	Själva Skräcken (5)
Greppas av Grävare (4)	Snorig Snyttning (5)
Gummi som Gås på (4)	Sotar Spisen (6)
Flyr Från Fängelse (10)	StrömmingSnuda (8)
Hålls Helst (4)	Stöder Stegvis Sorti (5)
Joddlar i Jura (11)	Sviker Sumpskog (11)
Kanske i Karnevalståg (11)	Syns i Sås (5)
Klar i KaffeKask (3)	Vevas Vanligen (4)
Klarar Kuttrasju (10)	Tillfälligt Träffa (4)
Kraftig Karda (4)	Sällan Sedd Skalbagge (10)
Klatschig Kvartett (8)	Tagg eller Törne (7)
Kris i Kaupthing (12)	Tutar i Timbuktu (14)
Känns på Kind (4)	Var Väl Vinnarna (5)
Lagad Lask (5)	Åtföljer Åska (4)

Alfred E. Nyman

Styrelsen

Örskelljungabygdens Natur krets av NF

Ordförande	Patric Carlsson, Harbäckshult 1654, 286 91 Örskelljunga, 070-744 35 50, carlsson_patric@yahoo.com
Vice ordförande	Janne Johansson, Ingas väg 7, Ö. Ringarp, 286 91 Örskelljunga, 0435-501 31, janne_ringarp@telia.com
Kassör	Leif Sigbo, Bjäregatan 3, 286 31 Örskelljunga, 0435-522 32, leif.sigbo@telia.com
Sekreterare	Eva Persson, Ingas väg 7, 286 91 Örskelljunga, 0708-30 14 27, evahenny@hotmail.se
Ledamot	Björn Herrlund, Ekorrstigen 3, 286 35 Örskelljunga, 0435-527 64, bjornherrlund@gmail.com
Ledamot	Lena Ottosson, Hässleholmsvägen 47, 286 35 Örskelljunga, 0435-511 03, lena@ottosson.net
Ledamot	Christer Sandén, Bladvägen 2, 286 72 Åsljunga, 0435-46 05 38, christer.sanden@orskelljunga.com

Medlemsavgifter för år 2013

295 kr	Medlem i Naturskyddsförening (NF), Naturskyddsföreningen i Skåne och Örskelljungabygdens Natur. Du får tidningen ”Sveriges Natur” i färg, med normalt sex nummer per år och med en upplaga på 200 000 samt Alcedo tre gånger per år.
365 kr	Familjemedlemskap i NF (fritt antal medlemmar på samma adress).
130 kr	Lokal medlem i Örskelljungabygdens Natur. Vilket innebär att medlemsavgiften täcker framtagningen och distributionen av tidningen Alcedo tre gånger per år. Bankgiro nr 617-8792.

Har du e-post eller tillgång till Internet, finns stora möjligheter till ytterligare information. Skicka ett brev till info@naturskyddsforeningen.se och fråga vad de kan erbjuda!

Studieförbundet är det studieförbund som vi i Naturskyddsföreningen utnyttjar vid anordnande av studiecirklar. Distriktskontor finns i Hässleholm (0451-140 90) och därifrån kan vi även få stöd till täckandet av föredragskostnader samt till tryckandet av exempelvis denna medlemstidning.

-----
www.orskelljunganatur.se

Beta Tryck 070-555 91 33